

18 Ekim 2014 Ehliyet Sınavı Soruları (MEB)

34 soru · Cevap anahtarı ve açıklamalı çözümler

Bu dosyadaki sorular, MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yayımladığı 18 Ekim 2014 tarihli Motorlu Taşıt Sürücü Adayları Sınavı (MTSAS) soru kitapçıklarına dayanır. Her sorunun yalnızca bir doğru cevabı vardır. Soruların ardından cevap anahtarı ve açıklamalı çözümler yer alır. Bugünkü e-Sınav 50 soru ve 45 dakikadır; geçme puanı 70'tir. Çevrimiçi hâli: <https://ustaehliyet.com/cikmis-ehliyet-sorulari/2014-10-18>

Trafik ve Çevre Bilgisi

1. Bir tabloda Türkiye'nin, araç sayısı kendisinden çok daha fazla olan bazı gelişmiş ülkelere kıyasla trafik kazalarında daha çok ya da yakın sayıda can kaybı yaşadığı görülüyor. Bu tablodan hangi sonuç çıkarılabilir?
 - A) Araç sayısına oranla ülkemizde trafik kazalarında ölenlerin sayısı daha fazladır
 - B) Ülkemizin kara yolu altyapısı diğer ülkelerden daha geridir
 - C) Ülkemizde trafik işaretleri ve trafik görevlileri yetersizdir
 - D) Ülkemizdeki trafik yoğunluğu diğer ülkelerden daha fazladır
2. Kavşakta görev yapan trafik polisi kollarını iki yana açmış durumdaysa trafik akışı nasıl olur?
 - A) Yol bütün yönlere açıktır
 - B) Yol, polisin ön ve arka tarafındaki trafiğe açıktır
 - C) Yol bütün yönlere kapalıdır
 - D) Yol, polisin kollarının gösterdiği yönlerdeki trafiğe açıktır
3. Bir aracı güvenli şekilde geçmeye karar verirken aşağıdakilerden hangisinin önemi yoktur?
 - A) Trafik ve yol durumu
 - B) Geçilecek aracın hızı
 - C) Geçilecek aracın markası
 - D) Geçilecek aracın uzunluğu
4. Aşağıdaki durumlardan hangisi trafik kurallarına göre "durma" kavramına girer?
 - A) Park etmek
 - B) Kırmızı ışıkta beklemek
 - C) Yük boşaltmak için beklemek
 - D) Yolcu indirmek için beklemek
5. Bir okul taşıtının arkasındaki ışıklı "DUR" işaretinin yanması diğer sürücülere neyi bildirir?
 - A) Taşıtın arıza yaptığını
 - B) Taşıtın okula yaklaştığını
 - C) Öğrencilerin taşıttan indirildiğini veya taşıta bindirildiğini
 - D) Taşıtın geri manevra yaptığını

6. Canlıların karşılıklı etkileşim içinde bulunduğu doğal ve fiziksel unsurların tamamından oluşan dış ortama ne ad verilir?
- A) Çevre
 - B) İklim
 - C) Atık
 - D) Erozyon
7. Trafik denetiminde istenmesi hâlinde sürücünün göstermesi gereken belgeler hangileridir? I- Sürücü belgesi, II- Araç tescil belgesi, III- Motorlu araç trafik belgesi, IV- Zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesi
- A) I ve II
 - B) I, II, III ve IV
 - C) Yalnız I
 - D) III ve IV

İlk Yardım

8. Bir ilk yardım çantasında mutlaka yer alması gereken malzeme hangisidir?
- A) Ağrı kesici ilaç
 - B) Oksijenli su
 - C) Gazlı bez
 - D) Kâğıt mendil
9. Aşağıdaki durumlardan hangisi solunumun durmasına yol açan nedenler arasında sayılmaz?
- A) Hava yolunun tıkanması
 - B) Suda boğulma
 - C) Zehirli gaz solunması
 - D) Birinci derece yanık
10. Beyne giden oksijenin azalmasıyla ortaya çıkan kısa süreli ve geçici bilinç kaybı nasıl adlandırılır?
- A) Kansızlık
 - B) Bayılma
 - C) Şok
 - D) Koma
11. Kanayan damarı parmakla kemiğe doğru bastırarak kanamayı durdurma yöntemi hangi durumda uygulanmamalıdır?
- A) Kanamaya çökme kırığı eşlik ediyorsa
 - B) Koyu renkli ve yayılarak akan kanamalarda
 - C) Toplardamardan kaynaklanan kanamalarda
 - D) Bacak bölgesindeki kanamalarda

12. Bir yangının derecesi belirlenirken öncelikle hangisi dikkate alınır?

- A)** Yakıcı maddeyle hangi şekilde temas edildiği
- B)** Yangının kapladığı alanın genişliği ve derinliği
- C)** Yakıcı maddenin miktarı
- D)** Yaralının giydiği kıyafetin türü

Motor ve Araç Tekniği

13. Yol durumu, hava koşulları ve kişisel kullanım farklılıklarından hangileri bir motosikletin periyodik bakımının daha erken yapılmasını gerektirebilir?

- A)** Yol durumu ve hava koşulları
- B)** Hava koşulları ve kişisel kullanım farkları
- C)** Yalnız yol durumu
- D)** Üçü de

14. Yağlama sisteminde, pompadan gelen yağ süzerek içindeki yabancı maddeleri tutan parça hangisidir?

- A)** Yağ filtresi
- B)** Yakıt filtresi
- C)** Enjektör
- D)** Hava filtresi

15. Soğuk çalıştırılan bir motorun normal çalışma sıcaklığına olması gerekenden çok daha geç ulaşması, hangi parçanın arızalandığına işaret eder?

- A)** Devridaim pompası
- B)** Radyatör
- C)** Termostat
- D)** Yağ filtresi

16. Sinyal kolunu çalıştırdığınızda gösterge panelindeki sinyal ikaz lambası normalden çok daha hızlı yanıp sönüyorsa bunun olası nedeni nedir?

- A)** Farlardan biri yanmıyordur.
- B)** Fren lambalarından biri yanmıyordur.
- C)** Geri vites lambalarından biri yanmıyordur.
- D)** Sinyal lambalarından biri yanmıyordur.

17. Araç lastikleri için aşağıda sayılanlardan hangisi lastiklerin üstlendiği görevler arasında yer almaz?

- A)** Yoldan gelen titreşimleri azaltmak
- B)** Aracın ağırlığını ve yükünü taşımak
- C)** Direksiyonla verilen yönü takip etmek
- D)** Frenleme performansını düşürmek

- 18.** Vites kutusu ve diferansiyeldeki yağ miktarı azaldığında aşağıdakilerden hangisi ortaya çıkar?
- A)** Manifoldlarda kaçak oluşur.
 - B)** Ses, sürtünme ve aşınma artar.
 - C)** Far ayarı bozulur.
 - D)** Vites geçişleri kolaylaşır.
- 19.** Dizel motorlarda enjeksiyon pompası ile enjektörleri birbirine bağlayan borulara ne denir?
- A)** Alçak basınç boruları
 - B)** Radyatör boruları
 - C)** Yüksek basınç boruları
 - D)** Fren boruları
- 20.** Durmakta olan motoru ilk kez döndürerek çalışmaya başlamasını sağlayan sistem hangisidir?
- A)** Marş sistemi
 - B)** Soğutma sistemi
 - C)** Şarj sistemi
 - D)** Yağlama sistemi
- 21.** Motor çalışırken yağ basıncı göstergesinde veya yağ ikaz lambasında bir anormallik fark ettiğinizde ne yapmanız gerekir?
- A)** Motor devrini artırmak
 - B)** Motoru hemen durdurmak
 - C)** Motor devrini düşürüp sürmeye devam etmek
 - D)** Motoru rölantide çalışır hâlde bırakmak
- 22.** Motor çalıştığı süre boyunca aracın ihtiyaç duyduğu elektriği üreten ve aküyü dolduran sistem hangisidir?
- A)** Marş sistemi
 - B)** Şarj sistemi
 - C)** Soğutma sistemi
 - D)** Yakıt sistemi
- 23.** Motorun alt kısmında bulunan karterin temel görevi aşağıdakilerden hangisidir?
- A)** Motora ilk hareketi vermek
 - B)** Soğutma suyunu depolamak
 - C)** Ateşlemeyi gerçekleştirmek
 - D)** Motor yağını depolamak
- 24.** Araç seyir hâlindeyken sürücünün ayağını sürekli debriyaj pedalının üzerinde tutması neye yol açar?
- A)** Debriyaj balatasının aşınmasına
 - B)** Aracın daha hızlı gitmesine
 - C)** Lastiklerin aşınmasına
 - D)** Rot ayarının bozulmasına

- 25.** Lastik değiştirmek için aracınızı krikoyla kaldıracaksanız, aracın kaymasını önlemek için ne yapmalısınız?
- A)** Debriyaj pedalına basılı tutmalısınız
 - B)** El frenini indirmelisiniz
 - C)** Tekerleklerin önüne ve arkasına takoz yerleştirmelisiniz
 - D)** Vitesi boşa almalısınız
- 26.** Vantilatör kayışının gerginliği parmakla bastırılarak kontrol edildiğinde, kayışın en fazla ne kadar esnemesi gerekir?
- A)** 3 santimetre
 - B)** 4,5 santimetre
 - C)** 6 santimetre
 - D)** 1,5 santimetre
- 27.** Sürücü, aracının o anda kaç km/saat hızla gittiğini hangi gösterge sayesinde öğrenir?
- A)** Yakıt göstergesi
 - B)** Zaman saati
 - C)** Devir göstergesi
 - D)** Hız göstergesi
- 28.** Araçta n düzen (rot-balans) kontrolü yapılırken aşağıdaki parçalardan hangisi kontrol edilir?
- A)** Vites kutusu
 - B)** Rot başları
 - C)** řaft
 - D)** Diferansiyel
- 29.** Ak bakımı yapılırken aşağıdakilerden hangisinin seviyesi kontrol edilmelidir?
- A)** Yağ seviyesi
 - B)** İspirto seviyesi
 - C)** Elektrolit (ak suyu) seviyesi
 - D)** Antifriz seviyesi
- 30.** Motosikletin elektrik sistemindeki bir sigorta atmışsa nasıl bir işlem yapılmalıdır?
- A)** Aynı amper değerinde yeni bir sigorta takılmalıdır
 - B)** Daha düşük amperli bir sigorta takılmalıdır
 - C)** Eldeki herhangi bir sigorta takılmalıdır
 - D)** Daha yüksek amperli bir sigorta takılmalıdır
- 31.** Motosiklette frene basıldığı hâlde hız yeterince düşmüyorsa bunun olası nedeni nedir?
- A)** Yüksek hızla gidilmesi
 - B)** Fren ayarının bozulmuş olması
 - C)** Ani ve sert kalkış yapılması
 - D)** Kavrama ayarının bozulması

32. Motosikletin tahrik zinciri ve zincir dişlileri aşırı derecede aşınmış ya da hasar görmüşse ne yapılmalıdır?

- A)** Su ile yıkanmalıdır
- B)** Zincir ve dişliler değiştirilmelidir
- C)** Lastik hava basınçları kontrol edilmelidir
- D)** Motosiklet daha hızlı sürülmelidir

33. Motorda yakıt-hava karışımının silindire girmesini ve yanmış gazların silindirden çıkmasını hangi parçalar sağlar?

- A)** Bujiler
- B)** Enjektörler
- C)** Karter
- D)** Supaplar

34. Hava filtresi, enjeksiyon pompası ve enjektörler motorun hangi sistemine ait parçalardır?

- A)** Yağlama sistemi
- B)** Şarj sistemi
- C)** Aydınlatma sistemi
- D)** Yakıt sistemi

Cevap Anahtarı · 18 Ekim 2014

1-A	2-D	3-C	4-B	5-C	6-A	7-B	8-C	9-D	10-B
11-A	12-B	13-D	14-A	15-C	16-D	17-D	18-B	19-C	20-A
21-B	22-B	23-D	24-A	25-C	26-D	27-D	28-B	29-C	30-A
31-B	32-B	33-D	34-D						

Önce kendi cevaplarınızı anahtarla karşılaştırın, sonra yalnızca yanlış yaptığınız soruların açıklamalarını okuyun. Kurallar zamanla değişebilir; güncel kurallar için MEB duyurularını esas alın.

1. soru · Doğru cevap: A) Araç sayısına oranla ülkemizde trafik kazalarında ölenlerin sayısı daha fazladır

Bu tür sorularda yalnızca tablodaki verilere dayanan sonuç seçilmelidir. Tabloda iki bilgi vardır: araç sayısı ve kazalarda ölen kişi sayısı. Türkiye'de araç sayısı daha az olduğu hâlde ölü sayısı benzer ya da daha yüksekse, bu araç başına düşen ölüm oranının ülkemizde daha yüksek olduğunu gösterir. Trafik işaretlerinin yetersizliği, yol altyapısı ya da trafik yoğunluğu gibi yorumlar kazalarla ilgili olabilir; ancak tabloda bu konulara ait veri bulunmadığı için doğrudan bu sonuca ulaşılamaz.

2. soru · Doğru cevap: D) Yol, polisin kollarının gösterdiği yönlerdeki trafiğe açıktır

Trafik polisi kollarını iki yana açtığında, kollarının gösterdiği yönlerden gelen trafiğe yol açıktır. Bu araçlar polisin önünden geçecek şekilde yollarına devam edebilir. Aynı anda polisin göğsünün ve sırtının dönük olduğu yönlerden gelen trafiğe yol kapalıdır; bu yönlerden gelen sürücüler durmak zorundadır. Kısacası polis, vücudunu duvar gibi kullanarak önünü ve arkasını kapatır, kollarıyla yan yönleri açar.

3. soru · Doğru cevap: C) Geçilecek aracın markası

Güvenli bir geçiş için sürücünün; geçilecek aracın uzunluğunu, hızını, kendi aracının hızlanma yeteneğini ve trafik ile yol durumunu birlikte değerlendirmesi gerekir. Bu unsurlar, geçişi tamamlamak için gereken mesafeyi ve süreyi belirler. Aracın markası ise geçişin güvenliğini etkileyen bir unsur değildir. Aynı uzunlukta ve aynı hızda giden iki aracı geçmek, markaları farklı olsa da aynı mesafeyi gerektirir.

4. soru · Doğru cevap: B) Kırmızı ışıkta beklemek

Trafik mevzuatında durma; trafik zorunlulukları nedeniyle aracın kısa bir süre için durdurulmasıdır. Kırmızı ışık, trafik görevlisinin işareti ya da trafik sıkışıklığı nedeniyle beklemek bu kapsamdadır. Bu yüzden kırmızı ışıkta beklemek durmaya örnektir. Yolcu indirmek-bindirmek veya yük yüklemek-boşaltmak için aracın kısa süreli durdurulması duraklama, aracın bu sınırları aşan bir süreyle bırakılması ise park etme olarak adlandırılır.

5. soru · Doğru cevap: C) Öğrencilerin taşıttan indirildiğini veya taşıta bindirildiğini

Okul taşıtlarının arkasındaki ışıklı DUR işareti, taşıt durup öğrenciler indirilirken ya da bindirilirken yakılır. Bu işaret, çevredeki sürücüleri araç etrafında çocukların bulunduğu konusunda uyarır. Bu işareti gören sürücüler hızlarını azaltmalı, gerekirse durmalı ve öğrencilerin güvenle geçmesini beklemelidir. Çocuklar taşıtın önünden ya da arkasından aniden yola çıkabileceği için bu anlar özellikle tehlikelidir.

6. soru · Doğru cevap: A) Çevre

Çevre; insanların ve diğer canlıların yaşamları boyunca karşılıklı etkileşim içinde bulundukları hava, su, toprak gibi doğal ve fiziksel öğelerden oluşan dış ortamdır. Atık, iklim ve erozyon ise çevreyle ilgili kavramlardır ancak çevrenin tanımı değildir. Atıklar çevreyi kirletir, iklim çevrenin bir özelliğidir, erozyon ise toprağın kaybını ifade eder.

7. soru · Doğru cevap: B) I, II, III ve IV

Trafik denetimlerinde sürücü, hem kendisine hem de kullandığı araca ait belgeleri göstermekle yükümlüdür. Bu sınav sorusunda sayılan sürücü belgesi, araç tescil belgesi, motorlu araç trafik belgesi ve zorunlu mali sorumluluk sigortası belgelerinin tamamı bu kapsamdadır. Sürücü belgesi kişinin araç kullanmaya yetkili olduğunu, tescil belgesi aracın kimliğini ve kime ait olduğunu, zorunlu mali sorumluluk sigortası ise olası bir kazada üçüncü kişilere verilecek zararların karşılanacağını gösterir.

8. soru · Doğru cevap: C) Gazlı bez

İlk yardım çantasının amacı, kanama kontrolü, yara örtme ve sabitleme gibi temel müdahaleleri yapabilmektir. Bu müdahalelerin en temel malzemesi steril gazlı bezdir; yaranın üzeri kapatılır, kanayan bölgeye bastırılır ve mikrop bulaşması azaltılır. İlk yardımcı tanı koymaz ve ilaç vermez. Bu yüzden ağrı kesici gibi ilaçlar çantanın zorunlu içeriği değildir; kâğıt mendil ise steril olmadığı için yaraya temas ettirilmemelidir.

9. soru · Doğru cevap: D) Birinci derece yanık

Birinci derece yanık, derinin yalnızca en üst tabakasını etkileyen yüzeysel bir yanıktır; kızarıklık ve ağrı yapar ama solunumu durdurmaz. Suda boğulma, zehirli gaz soluma ve hava yolu tıkanıklığı ise doğrudan akciğerlere oksijen girişini engeller ve kısa sürede solunum durmasına neden olabilir.

10. soru · Doğru cevap: B) Bayılma

Bayılma, beyne giden kan ve dolayısıyla oksijen miktarının azalması sonucu oluşan kısa süreli, geçici, tam ya da kısmi bilinç kaybıdır. Kişi genellikle kısa sürede kendine gelir. Bayılan kişi sırt üstü yatırılır, bacakları yaklaşık 30 cm yükseltilir, sıkı giysiler gevşetilir ve ortam havalandırılır. Kişiye bilinci tam açılana kadar bir şey yedirilip içirilmez.

11. soru · Doğru cevap: A) Kanamaya çökme kırığı eşlik ediyorsa

Bası noktasına baskı yönteminde, yaranın üst kısmındaki atardamar parmakla kemiğe doğru sıkıştırılarak kan akışı azaltılır. Bu yöntemin işe yaraması için baskı yapılan kemiğin sağlam olması gerekir. Bölgede çökme kırığı varsa kemiğe baskı yapmak kırık parçalarının yer değiştirmesine, damar ve sinirlerin daha da zarar görmesine yol açabilir. Bu yüzden kırıkla birlikte görülen kanamalarda bu yöntem uygulanmaz.

12. soru · Doğru cevap: B) Yanığın kapladığı alanın genişliği ve derinliği

Yanığın ciddiyeti değerlendirilirken en önemli iki ölçüt yanık yüzeyinin genişliği ve yanığın derinliğidir. Derinlik; yalnızca deri üst tabakası (1. derece), su toplamalı daha derin tabaka (2. derece) ya da tüm deri ve alt dokular (3. derece) şeklinde sınıflandırılır. Geniş bir alanı kaplayan yanıklar, derinliği az olsa bile sıvı kaybı ve şok riski taşır. Bu nedenle yüzey genişliği ve derinlik birlikte değerlendirilir.

13. soru · Doğru cevap: D) Üçü de

Üreticilerin belirttiği periyodik bakım aralıkları normal kullanım koşullarına göre hesaplanır. Bozuk, tozlu ya da çamurlu yollar, aşırı sıcak, soğuk veya yağışlı hava ve sürücünün kullanım alışkanlıkları parçaların daha hızlı yıpranmasına yol açar. Bu nedenle ağır koşullarda kullanılan bir motosikletin yağ, filtre, zincir ve fren gibi bakımlarının belirtilen süreden daha erken yapılması gerekebilir.

14. soru · Doğru cevap: A) Yağ filtresi

Yağlama sisteminde yağ pompası, karterdeki yağı motorun hareketli parçalarına basar. Bu yağ, yol üzerindeki yağ filtresinden geçirilerek metal tozu, kurum ve diğer yabancı maddelerden arındırılır. Temiz yağ, parçalar arasındaki sürtünmeyi ve aşınmayı azaltır. Yağ filtresi tıkanırsa yağlama zayıflar; bu nedenle filtre, genellikle yağ değişimiyle birlikte yenilenir.

15. soru · Doğru cevap: C) Termostat

Termostat, motor ile radyatör arasındaki su geçişini sıcaklığa göre açıp kapatan bir valftir. Motor soğukken kapalı kalır, suyun radyatöre gitmesini engeller ve motorun çabuk ısınmasını sağlar. Termostat açık konumda takılı kalırsa su, motor daha soğukken bile sürekli radyatörden geçer; bu yüzden motor çalışma sıcaklığına çok geç ulaşır. Ters durumda, yani termostat kapalı konumda takılı kalırsa su radyatöre geçemez ve motor aşırı ısınır. Her iki durumda da termostatin kontrol edilip gerekiyorsa değiştirilmesi gerekir.

16. soru · Doğru cevap: D) Sinyal lambalarından biri yanmıyordur.

Sinyal sistemi, sinyal lambalarını belirli bir ritimle yakıp söndüren bir flaşör (sinyal rölesi) ile çalışır. Devredeki lambalardan birinin ampulü patladığında devreden geçen akım azalır; bu durumda flaşör daha hızlı çalışır ve gösterge panelindeki sinyal ikazı çok sık yanıp söner. Bu belirti sürücüye sinyal lambalarından birinin yanmadığını haber veren bir uyarı niteliğindedir. Yanmayan sinyal lambası, diğer sürücülerin manevranızı fark etmemesine yol açabileceği için en kısa sürede değiştirilmelidir.

17. soru · Doğru cevap: D) Frenleme performansını düşürmek

Lastikler, aracın yol ile temas eden tek parçasıdır. Görevleri; aracın ağırlığını ve yükünü taşımak, direksiyonla verilen yönü izlemek, yoldan gelen titreşimleri azaltmak ve motorun gücünü yola, frenin etkisini de yola aktararak aracın hızlanmasını ve durmasını sağlamaktır. Dolayısıyla lastiklerin görevi frenlemeyi zayıflatmak değil, tam tersine frenleme sırasında yol tutuşunu sağlayarak aracın güvenli durmasına yardım etmektir. Dış derinliği azalmış veya havası yanlış ayarlanmış lastikler fren mesafesini uzatır.

18. soru · Doğru cevap: B) Ses, sürtünme ve aşınma artar.

Vites kutusu ve diferansiyel, birbirine sürekli temas eden dişliler ve rulmanlardan oluşur. Bu parçalar arasındaki sürtünmeyi azaltan ve ısıyı uzaklaştıran şey dişli yağıdır. Yağ azaldığında dişliler yeterince yağlanmaz; bunun sonucunda ses, sürtünme ve aşınma artar, parçalar aşırı ısınır ve zamanla dişliler veya rulmanlar ciddi şekilde hasar görebilir. Bu nedenle yağ seviyesi periyodik bakımlarda kontrol edilmeli, sızıntı varsa giderilmelidir.

19. soru · Doğru cevap: C) Yüksek basınç boruları

Dizel motorlarda yakıt, depodan besleme pompasıyla alınır ve filtrelerden geçirilerek enjeksiyon pompasına gönderilir; bu bölümdeki borular alçak basınçlı hattı oluşturur. Enjeksiyon pompası yakıtı çok yüksek basınçla sıkıştırır ve enjektörlere gönderir. Pompa ile enjektörler arasındaki bu hatlara yüksek basınç boruları denir. Bu borular yüksek basınca dayanıklı, kalın cidarlı çelik borulardır; enjektörler de bu basınçlı yakıtı silindire ince zerrecikler hâlinde püskürtür.

20. soru · Doğru cevap: A) Marş sistemi

Motor kendi kendine çalışmaya başlayamaz; çevrimin başlaması için krank milinin dışarıdan döndürülmesi gerekir. Bu işi marş sistemi yapar. Kontak anahtarı çevrildiğinde akü, marş motoruna elektrik verir ve marş motorunun dişlisi volana kavrayarak motora ilk hareketi verir. Motor çalışmaya başladıktan sonra marş motoru devreden çıkar. Marş sistemi temel olarak akü, kontak anahtarı, marş motoru ve kablolardan oluşur.

21. soru · Doğru cevap: B) Motoru hemen durdurmak

Yağ göstergesi veya yağ ikaz lambası, motorun hareketli parçalarına yeterli yağın ulaşp ulaşmadığını gösterir. Göstergede anormallik, yağlamanın yetersiz kaldığı anlamına gelebilir; bu durumda metal parçalar birbirine doğrudan sürtünür. Yağsız çalışan motor çok kısa sürede ağır hasar görebilir ve kilitlenebilir. Bu nedenle uygun ve güvenli bir yerde durarak motoru hemen durdurulmalı, yağ seviyesi kontrol edilmeli ve arıza giderilmeden motor çalıştırılmamalıdır.

22. soru · Doğru cevap: B) Şarj sistemi

Motor çalışırken farlar, silecekler, radyo, ateşleme ve diğer elektrikli donanımların ihtiyacı şarj sistemi tarafından karşılanır. Bu sistemin ana parçası, motordan kayışla hareket alan alternatördür. Alternatör ürettiği elektrikle hem aracın elektrik ihtiyacını karşılar hem de marş sırasında boşalan aküyü yeniden şarj eder. Konjektör (voltaj regülatörü) ise üretilen gerilimi sınırlayarak aküyü ve elektrik donanımını korur.

23. soru · Doğru cevap: D) Motor yağını depolamak

Karter, motor bloğunun alt kısmına bağlanan kap şeklindeki parçadır. Temel görevi motor yağını depolamaktır. Yağ pompası yağı karterden alarak motorun hareketli parçalarına gönderir; görevini tamamlayan yağ tekrar kartere döner. Karter aynı zamanda yağın soğumasına yardım eder ve motorun alt kısmını dış etkilere karşı kapatır. Karterin altında yağ değişiminde kullanılan boşaltma tapası bulunur.

24. soru · Doğru cevap: A) Debriyaj balatasının aşınmasına

Debriyaj, motorun gücünü vites kutusuna ileten ya da kesen sistemdir. Ayağın pedal üzerinde sürekli durması, pedala hafif de olsa basınç uygulayarak debriyajın tam kavramamasına, yani kaçırmasına neden olur. Bu kaçırma sırasında balata ile volan ve baskı arasında sürekli sürtünme oluşur; sonuçta debriyaj balatası erken aşınır, ısınır ve debriyaj rulmanı da yıpranır. Pedal yalnızca vites değiştirirken ve dururken kullanılmalı, sürüş sırasında ayak yerde veya ayak dinlendirme yerinde tutulmalıdır.

25. soru · Doğru cevap: C) Tekerleklerin önüne ve arkasına takoz yerleştirmelisiniz

Kriko ile kaldırılan bir araç, zemine yalnızca üç tekerleğiyle basar ve dengesi zayıflar. Bu sırada aracın kaymasını ya da yuvarlanmasını önlemenin en güvenli yolu, yerde kalan tekerleklerin önüne ve arkasına takoz koymaktır. Takozun yanında el freni çekilmeli, araç vites (otomatikte P konumuna) alınmalı ve kriko sağlam, düz bir zemine, aracın kriko noktasına yerleştirilmelidir. Araç kriko üzerindeyken altına girilmez.

26. soru · Doğru cevap: D) 1,5 santimetre

Vantilatör kayışı, krank milinden aldığı hareketi şarj dinamosuna (alternatör), devirdaim pompasına ve bazı araçlarda vantilatöre iletir. Kayış gerginliği, iki kasnak arasının ortasından parmakla bastırılarak kontrol edilir ve esnemenin en fazla 1,5 santimetre civarında olması beklenir. Kayış gevşekse kasnakta kayar, ses yapar ve akü yeterince şarj olmaz; motor da hararet yapabilir. Kayış aşırı gergin olursa bu kez rulmanlar zorlanır ve erken aşınır.

27. soru · Doğru cevap: D) Hız göstergesi

Aracın anlık hızını sürücüye bildiren gösterge hız göstergesidir (kilometre saati). Genellikle km/saat cinsinden çalışır ve çoğu araçta toplam ve günlük kilometre sayaçları da bu göstergenin içinde yer alır. Hız sınırlarına uymak ve hızı yol, hava ve trafik koşullarına göre ayarlamak için sürücünün hız göstergesini düzenli aralıklarla kontrol etmesi gerekir.

28. soru · Doğru cevap: B) Rot başları

Ön düzen, ön tekerleklerin birbirine ve yola göre doğru açılarda durmasını sağlar. Bu kontrolde direksiyon sisteminin parçaları incelenir; tekerleklerle hareket ileten rot başları bunların başında gelir. Rot başlarında boşluk veya aşınma varsa direksiyon boşluk yapar, araç yolda dengesiz gider ve lastikler düzensiz aşınır. Bu durumda rot başları değiştirildikten sonra ön düzen ayarı yapılmalıdır.

29. soru · Doğru cevap: C) Elektrolit (akü suyu) seviyesi

Kapaklı (bakımlı) akülerde plakalar, saf su ve sülfürik asitten oluşan elektrolit sıvısı içindedir. Bakım sırasında elektrolit seviyesinin plakaların üzerinde olup olmadığı kontrol edilir. Seviye düşmüşse yalnızca saf (damıtık) su eklenir; musluk suyu ya da asit eklenmez. Ayrıca kutup başlarının temiz ve sıkı olması, akünün yerine iyi bağlanmış olması gerekir.

30. soru · Doğru cevap: A) Aynı amper değerinde yeni bir sigorta takılmalıdır

Sigortalar, elektrik devresini aşırı akıma karşı koruyan parçalardır. Atan sigorta, mutlaka aynı amper değerinde yenisiyle değiştirilmelidir. Daha yüksek amperli sigorta takmak koruma görevini ortadan kaldırır ve kabloların erimesine, hatta yangına yol açabilir. Daha düşük amperli sigorta ise sürekli atar. Sigorta tekrar tekrar atıyorsa devrede bir arıza vardır ve kontrol ettirilmelidir.

31. soru · Doğru cevap: B) Fren ayarının bozulmuş olması

Frene basıldığında motosikletin hızı azalmıyorsa fren sistemi görevini yapamıyor demektir. Bunun en olası nedeni fren ayarının bozulmasıdır; boşluk artmış, balata aşınmış ya da hidrolik frende hava veya hidrolik eksikliği olabilir. Böyle bir durumda motosiklet kullanılmaya devam edilmemeli, fren sistemi en kısa sürede kontrol ettirilip ayarlanmalıdır.

32. soru · Doğru cevap: B) Zincir ve dişliler değiştirilmelidir

Tahrik zinciri, motorun gücünü arka tekerleğe iletir. Zincir ve dişliler aşırı aşınmış veya hasarlıysa değiştirilmelidir; aşınmış zincir atlayabilir ya da kopabilir. Zincir genellikle dişlilerle birlikte set hâlinde değiştirilir. Yeni zincir aşınmış dişlilerle kullanılırsa kısa sürede bozulur.

33. soru · Doğru cevap: D) Supaplar

Dört zamanlı motorlarda her silindirde emme ve egzoz supapları bulunur. Emme supabı yakıt-hava karışımının silindire girmesini, egzoz supabı yanmış gazların dışarı atılmasını sağlar. Supaplar eksantrik milinin hareketiyle doğru zamanda açılıp kapanır. Supap ayarının bozulması motorda tıkırtıya, güç kaybına ve yakıt tüketiminin artmasına yol açar.

34. soru · Doğru cevap: D) Yakıt sistemi

Dizel motorlarda yakıt deposundan alınan yakıt, filtrelerden geçirilip enjeksiyon pompası ile yüksek basınca çıkarılır ve enjektörler aracılığıyla silindirlere püskürtülür. Yanma için gereken temiz hava ise hava filtresi üzerinden alınır. Bu parçaların hepsi, motora doğru miktarda yakıt ve havanın ulaştırılmasını sağlayan yakıt sistemine aittir. Herhangi birindeki arıza; güç kaybına, fazla yakıt tüketimine ve egzozdan siyah duman çıkmasına yol açabilir.
